

واکاوی مفهومی و نظری امنیت و احساس امنیت

فرزانه السادات فتوحی اردکانی*۱ و لیلا یزدان پناه ۲

۱ کارشناسی ارشد مطالعات زنان، دانشگاه شهیدباهنر کرمان ff.ardakan69@yahoo.com

۲ دانشیار گروه علوم اجتماعی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، llyazdanpanah@gmail.com

چکیده

چکیده: امنیت از جمله پدیده های قابل توجهی است که از نیازها و ضرورت های اساسی فرد و جامعه به شمار می رود و فقدان آن و یا اختلال در آن، پیامدها و بازتاب های نگران کننده و خطرناکی به دنبال دارد. وجود امنیت در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، نظامی و جغرافیایی از مطلوبیت ویژه ای برای هر جامعه برخوردار است. امنیت دارای دو بعد عینی و ذهنی است. برای بررسی مقوله امنیت در پژوهش حاضر ضمن توجه به ابعاد مختلف امنیت باید عوامل تأثیر گذار بر آن را هم مورد بررسی قرار داد. در این راستا امنیت و احساس امنیت، نظریه های آسیب پذیری، الگوی آزار و اذیت یا قربانی شدن (مستقیم و غیرمستقیم)، نظریه های کنترل اجتماعی و نظریه پنجره شکسته مورد تحلیل و واکاوی قرار می گیرد. بدین منظور از روش کتابخانه ای استفاده شد. طبق نظریه های آسیب پذیری می توان نتیجه گرفت که بین سن، پایگاه اقتصادی اجتماعی، محله مسکونی و احساس امنیت رابطه وجود دارد. بر اساس مدل قربانی شدن کسانی که تجربه مستقیم یا غیرمستقیم آزار و اذیت مجرمانه را دارند، از وقوع جرایم می ترسند و در نتیجه احساس ناامنی می کنند. بر اساس نظریه پنجره شکسته پیوند مستقیمی بین ظاهر آشفته و بی نظم خیابان ها و ساختمان ها؛ و وقوع جرم وجود دارد. بنابراین متغیرهای اصلی که این نظریه روی آن تأکید دارد بی نظمی اجتماعی و فیزیکی؛ ترس از وقوع جرم و بزهکاری و میزان وقوع جرم و جنایت در منطقه مسکونی می باشد. در نظریه احساس نظارت نهادی (کنترل اجتماعی) احساس امنیت در نتیجه اعمال و رفتارهای سازمان های رسمی کنترل اجتماعی شکل می گیرد بنابر این نظریه می توان نتیجه گرفت وجود ارگان های ایجاد کننده نظم می تواند برای افراد احساس امنیت به همراه داشته باشد.

واژه های کلیدی: امنیت و احساس امنیت، آسیب پذیری، الگوی قربانی شدن، کنترل اجتماعی، نظریه پنجره شکسته